

Izhaja razen nedeli in praznikov vsak dan ob 10. uri popoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 20. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leta K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Ameriko K 360.

Reklame: je za list so poštnine prost.

Upravništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Včerašnja seja konstituante.

LDU, Beograd, 27. jan. Prihodnja seja konstituante bo jutri ob devetih popoldne. Dnevni red je: Poročilo verifikacijskega odbora, poročilo odbora za izpremembo poslovnika in volitve ustavnega odbora.

LDU, Beograd, 28. jan. Na današnji seja konstituante se je razpravljalo o izpremembi poslovnika.

V imenu muslimanskega kluba je govoril posl. Milovan Lazarevič, ki je istotako odklonil poslovnik. Za njim je govoril posl. Ljuba Jovanović, ki je zahteval, da se vsekakor mora priti do sporazuma. Zemljoradniki so se izjavili za predloženi poslovnik. Podobno so se izjavili tudi radikalci, medtem ko so socialisti odklonili sprejem poslovnika.

Telegrami.

POSLANCI PRIDEJO LAHKO DOMOV.

LDU, Beograd, 28. jan. Med delom ustavnega odbora se seja konstituante ne bodo vršile razen od časa do časa radi interpelacij. Ves čas na bodo izvoljeni odbori vršili svoje delo.

RAZDELITEV MANDATOV ZA USTAVOTVORNI ODBOR.

LDU, Beograd, 27. jan. Ako Narodni in jugoslovenski klub položi prisego, dobijo demokrati in radikalci po devet članov v ustavnem odboru, sicer pa po 14 članov. V zadnjem primeru se ostali mandati razdele med zemljoradnike, muslimane, republikance in socialne demokrate.

BESEDILO PRISJEGE STOJANA PROTICA.

LDU, Beograd, 28. jan. V svoji brošuri o prisegi navaja Stojan Protic dva načina prisage, izmed katerih bi se prvi glasil: Jaz prisegam edinemu Bogu in vsemu, kar mi je po zakonu najsvetejše in na tem svetu najmilije, da hočem pri svoji duši in svojem znanju imeti neprestano pred očmi splošno dobro naroda in edinstvo države.

ZEMLJORADNIKI NAGAJAJO VLADI.

LDU, Beograd, 27. jan. Vodja pogajanj zemljoradnikov je odložil svoj mandat za ta pogajanja. O. Davidović je posetil ministrskega predstnika Pašića in je naglašal potrebo, da se vlada čimprej izpolni. Dr. Korošec posreduje na podlagi Protičevega načrta ustave med vlado in opozicijo.

LDU, Beograd, 27. jan. Poročevalec „Jutarnjega lista“ doznava, da zemljoradniki ne bodo vstopili v vlado, ker število ponujenih mandatov ne zajamči izvedbo njihovega programa.

KLERIKALCI PROTI RADIČU.

LDU, Beograd, 27. jan. Vest, da poslanci Radičeve stranke ne gredo v Beograd, je povzročila, kakor javlja donosnik „Jutarnjega lista“, veliko nerazpoloženje v jugoslovenskem in Narodnem klubu.

LDU, Zagreb, 28. jan. „Večer“ poroča iz Beograda, da je Radičev govor o slovenskih kmetih, o katerih je Radič izjavil, da jih hoče organizirati, izzval neugoden vtis v jugoslovenskem klubu. Kakor poroča navedeni list, bodo poslanci jugoslovenskega kluba v kratkem odpo-

tovali v svoje okraje, da vplivajo proti Radičevi akciji.

PAZEN STRAH.

LDU, Zagreb, 28. jan. „Jutarnji list“ poroča iz Beograda, da se v tamošnjih političnih krogih govori, da bodo razveljavljeni mandati Radičeve stranke in razpisane nove volitve v slučaju, da poslanci Radičeve stranke ne prisujejo. Na ta način bi Radičeva stranka izgubila gotovo število mandatov, kar bi seveda oslabilo njen politični položaj.

KAJ POUVEDO DOPISNIKI KLERIKALNIH LISTOV.

LDU, Zagreb, 27. jan. Dopisnik „Narodne Politike“ javlja iz Beograda, da so jugoslovenski, Narodni in muslimanski klub podvzeli korake, da se najde nova baza za delo konstituante. List trdi, da obstoji v radikalnem in demokratskem klubu struja, ki zastopa mnenje, da se mora ustava sprejeti sporazumno s Hrvati in Slovenci.

LDU, Zagreb, 28. jan. „Narodna Politika“ poroča iz Beograda, da se je dr. Korošec razgovarjal s Stojanom Protičem o novonastalem položaju in da je večina radikalnega kluba pripravljena, podvzeti korake za izpremembo sedanjega položaja.

DR. KOROŠEC PRIPRAVLJA NOV USTAVNI NAČRT.

LDU, Beograd, 27. jan. Govori se, da pripravlja dr. Korošec načrt ustave, ki bi bil nekaj kompromis med ustavnim načrtom Pronca in Markovića.

KLERIKALCI, TURKI IN HRVATJE.

LDU, Zagreb, 28. jan. „Riječ“ poroča iz Beograda, da so bili včeraj pri Pašiću dr. Korošec, dr. Drinković in dr. Hrasnica, ki so mu sporočili v imenu svojih klubov, da so pripravljene, pogajati se glede vstopa v vlado na podlagi Protičevega ustavnega načrta. Pašić na to ponudbo ni pristal. Kakor poroča „Riječ“, je verjetno, da so se danes pričela pogajanja z zemljoradniki in muslimani. Na predlog nekega poslanca iz Dalmacije bi se imela pričeti neobvezna pogajanja poslancev vseh strank glede ustavnega načrta. V ustavnem odboru bodo zastopane vse stranke razen Radičeve stranke. Ustavni odbor bi tekom dveh mesecev končal svoje delo ter predložil poročilo konstituantu. Zdi se, da bodo vse stranke razen Radičeve položile prisego, ker bi drugače ne mogle sodelovati v debati o izpremembi besedila poslovnika.

Položaj v srednji Evropi.

LDU, Praga, 27. jan. (ČTU.) V današnji seja poslanske zbornice je imel minister za zunanje poste dr. Beneš svoj ekspozé o zunanje-političnem položaju.

Oglede razmerja češkoslovaške republike do Italije je minister dr. Beneš izjavil, da rad potuje v Rim spričo dejstva, da Italija v vseh srednje evropskih političnih vprašanjih zavzema paralelno stališče, kar prihaja do izraza v češkoslovaški pogodbi z Jugoslavijo in Romunijo. To potovanje v Rim pomenja naglašanje te politike in neposreden sporazum glede avstrijskega in madžarskega vprašanja, glede problema dinastije Habsburgovcev in poizku-

sa, obnoviti prejšnje razmere v gospodarskem in političnem ozračju. Kot podlaga bodočih pogodb se morajo predvsem uveljaviti mirovne pogodbe. Najvažnejši interesi Evrope se že mnogo let presojajo s stališča angleško-francoske zveze kot edine avtoritete v zmedeni sedanjosti. Ta zveza je najboljše jamstvo, da se države držijo mirovnih pogodb, in za češkoslovaško je intimno sodelovanje s Francijo in Anglijo v vseh vprašanjih evropske politike conditio sine qua non. Oglede razmerja do Zedinjenih držav sodi minister, da se bodo naravni odnosi med Evropo in Ameriko kmalu morali nanovo formulirati, zlasti glede

razmer v Rusiji. Razmerje češkoslovaške republike do Amerike se ne naslanja samo na hvaleznost, marveč ga narekuje tudi pravilno razumevanje vseh velikih problemov.

RAZMERJE MED ČEHI IN AVSTRIJO.

Kar se tiče razmerja do Avstrije, izjavi dr. Beneš: Mednarodni položaj ne dovoljuje, da se izpremeni dotični člen saintgermanske mirovne pogodbe; torej se tudi vprašanje združitve z Nemčijo v resnici ne more postaviti na dnevni red, ne glede na to, da Nemčija danes niti nima možnosti, da bi resno na to mislila. Ako se nam grozi s to eventualnostjo, se s tem le dela razpoloženje. Ravno tako tudi nima podlage dilema: združitve ali podonavska federacija. Jugoslavija in Romunija ne prihajata v poštev, ker sta od središča bivše monarhije preveč oddaljeni. Kar se tiče češkoslovaške, je gotovo, da se ta misel odklanja že od vsega začetka. Avstrijsko vprašanje ni le problem Srednje Evrope, marveč svetovni problem. Potruditi se moramo, da skupno z Jugoslavijo in Romunijo natančno premotimo vse gospodarske pogoje, da postavimo naše bodoče razmerje do Avstrije in Madžarske na trdno, trajno podlago in preprečimo vse bodoče poizkuse vsenemške Srednje Evrope. Takozvana brat-slavski konferenca se ne more baviti s vsemi temi vprašanji. Toda na sestanku, ki ga bodo merodajni državniki imeli v Portorose, se bo gotovo našla ugodna podlaga za rešitev teh problemov.

POVRATEK HABSBURŽANOV NA PRESTOL.

Povrnitev bivšega cesarja Karla bi bila za nekatere države, rosede Madžarske, upravičen dejanski casus belli. Po sklepu konference veleposlanikov z dne 2. februarja 1920 je izključen vsak povratak dinastije Habsburgovcev v kakršnikoli obliki ali osebi in na kakršnikoli prestol v osrednji Evropi.

ČEŠKI ODNOSAJI NAPRAM RUSIJI.

Naša politika napram Rusiji je, da ne interveniramo; seveda mora biti ta politika obojestranska. Nima pravice, vmešavati se v delovanje sovjetske vlade. Toda mi moramo od nje zahtevati isto. Rešitev ruskega problema moramo prepustiti Rusom samim. Minister govori nato o možnosti in o posledicah prevrata v Rusiji in pravi: Naše razmerje do Rusije nam narekuje naša tradicija in vsa naša politika. Svoje demokratske in politične smernice branim tudi v tem vprašanju.

ČEHI IN JUGOSLAVIJA.

Podlaga za naše razmerje do jugoslavije tvorita zvezna pogodba ter sporazum z Romunijo, kratkoročno politika male antante. Med nami in Jugoslavijo ni niti enega vprašanja, kjer bi zastopali nasprotno interese. Ravnotliko moramo ugovoriti, da tudi z Romunijo ne obstaja večja nasprotstva interesov. Ugovorev tega dejstva utrjuje znova politika male antante, in mi bi si pri tem želeli sodelovanja drugih držav. Morda bo kaj kmalu prišlo do sporazuma med Poljsko in Romunijo in potem med Poljsko in med nami.

„Naloge konsumnih društev.“

Pod tem naslovom piše klerikalni „Novi čas“:

„Minulo nedeljo se je vršil na Dunaju sled nastavljenec socialno-demokratskih konsumnih društev. Ob tej priliki je govoril zvezni tajnik Weigl o bodočem razvoju konsumnih društev. Weigl je povedal, da so tačas konsumna društva klub ogromnega razmahu v znatnih denarnih suškah, in to ne samo v Avstriji, ampak tudi v Nemčiji, na Angliškem in drugod. Dunajska nakupovalna družba je bila še nedavno prisiljena, najeti bančno posojilo v znesku 300 milijonov kron. Sploh so delavske ustanove doslej prisiljene pakirati z meščanskim kapitalom, ker nimajo urečenega svojega lastnega denarnega gospodarstva. Delavski prihranki in denarni organizaciji se naložajo v meščanskih bankah, kjer se neznatno obrestujejo; delavska konsumna društva pa morajo v slučaju potrebe najemati posojila v istih meščanskih bankah in plačevati visoke obresti. Ali ne bi bilo pametnejše, da bi se delavski denar naložal v konsumnih društvih, kjer bi donosal po 6 in več od sto. Do tega mora priti. V to svrhu se mora ustanoviti delavska strokovna banka. Doslej so konsumna društva izključevala samo vmesno trgovino, poslej morajo izključiti tudi meščanski kapital. Velja tudi za nas! De tega spoznanja le prišlo socialistično konsumno zadrudništvo v Avstriji. Pri nas imamo krepko razvito zadrudništvo vseh ranog. Zadrudništvo po svojem bistvu ne more biti drugače kot protikapitalistično. Zato pri nas delavsko konsumno zadrudništvo stoji v ozkih stikih z ostalim zadrudništvom. Ta stik bo v bodoče morda treba še poglobiti in utrditi. Vendar je jasno, da bo delavsko konsumno zadrudništvo v celotnem slovenskem zadrudnem gibanju imelo isto veljavo, ki jo zasluži po svoji moči. Zato si je tudi konsumna zadrudna organizacija krščanske socialnega delavstva postavila nalogo, da zbira in organizira delavski kapital. V ta namen se je osnovala v okrajih konsumne organizacije nekaka delavska hranilnica, ki bo sprejemala denarne vloge svojih članov. Na ta način bo delavsko konsumno zadrudništvo tudi organiziralo delavsko moč, ki bo tako ojačena, ukrepa se in celotno zadrudno organizacijo slovenskega delavskega in kmetijskega ljudstva.“

To je čisto točno, kar pravi „Novi čas“. Ugotavljam pa pri tej priliki sledeče:

Prvič: da imajo socialno-demokratska konsumna društva v Sloveniji že zdavnaj svojo hranilno organizacijo, ki se je ravno kar razvila že do samostojne lastne banke. Drugič: Da so nas ravno zaradi tega organizacijskega dela na denarnem polju psovali ravno tisti klerikalci za sodarske bankirje, ki sedaj sami uvidevajo veliko korist in potrebo organiziranega zadrudnega kapitala. Le tako naprej! Polagoma boste že prišli za nami!

Komunisti nadaljujejo svojo umazano agitacijo v trboveljskem revirju.

Ko so komunisti začetkom oktobra lanskega leta stali za zahtevo 134 odstotkov, so rudarjem pripovedovali, da hočejo zmagati ali umreti, da ne popuste niti vinarja. Tudi po razbitih pogajanjih začetkom novembra so se ponasjali s tem v teta-kni, ki ga je organizacija nekaj dni pred volitvami za državni zbor izdala. Volite nas, mi smo glavni najvišje zahteve, ultimatum poteče dne 28. novembra in če nam do takrat vlada ne ugodí, bomo stopili v odločen boj. Dne 14. decembra lanskega leta je Petaković na shodu v Zagorju vprašal: Ali hočete 134 odstotkov? Seveda ni bilo nikogar, ki bi

rekel, da jih noče. Nato pa je dejal, v nekaj dneh stopimo v stavko, držali se bomo načrta in hočemo ali zmagati ali umreti. Kakor znano, so rudarji 17. decembra po tem stopili v stavko in po približno 10 dnevih pričeli pogajanja z vlado in Trboveljsko družbo. Takoj pri pogajanjih pa so deloma začeli popuščati, in sicer so popustili toliko, da končna zahteva ni znašala niti toliko, kolikor je zahtevala popreč ob vložitvi zahtev „Unija slovenskih rudarjev“. Končno pa je prišlo do tega, da so se komunisti oprileli tega, kar je drugod priborila rudarjem Unija

slov. rudarjev ter zahtevali od vlade, da naj da rudarjem Trboveljska družba vsaj to kar imajo rudarji v državnih rudnikih v Velenju, Zabu-kovci. Vlada se je končno odločila, in je s svojim odlokom z dne 9. januarja ugodila da se morajo rudarjem izenačiti prejemki z ommi rudarjev gori navedenih državnih rudnikov. Odlok vlade je bil objavljen v vseh ljubljanskih dnevnikih. V istem odloku je bilo med drugim rečeno, da morajo delavci dne 10. januarja iti na delo ter da velja izenačenje plač od dneva ko se prične delo. Tak odlok se je dostavil komunistom, narodni socialni zvezi in Uniji slov. rudarjev. Poleg tega pa so bili letaki nabiti po vseh javnih prostorih. Toraj vsak trezen človek je iz letakov posnel, da vlada misli izenačiti plače od dne, ko se prične zopet delo in ker se je delo pričelo 12. januarja, smo si bili takoj na jasnem, da bo povišanje veljalo od 12. januarja naprej. Natančno, koliko bo to povišanje znašalo ali za posamezne kategorije, so bile samo kombinacije, ker nihče ni natančno vedel, kako bo ministrska komisija te plače določila, ker se je reklo, da bo ta komisija popolnoma neodvisna in se bo držala okvirov odloka z dne 9. januarja t. l. Hoteli smo delavce informirati pošteno, zato smo jim takoj povedali, da, kakor mi razumemo odlok, bodo poviški veljali od 12. januarja naprej. Našo kombinacijo glede povišanja za koparje smo ugotovili na podlagi dohodkov velenjskih rudarjev. Po tem računu bo zaslužil kopar (samec) dnevno z vsemi dohodki K 61.80. Toda tudi mi smo se nekoliko zmotili. Na podlagi odločitve komisije bo toraj dobil kopar dnevno brez nabavnega prispevka K 35.— dnevne plače, in 27. kron draginske doklade; toraj 62 kron. To je 20 vinarjev več kakor smo mi kombinirali pred odločitvijo komisije. Za učne kopače, K 30.— plače, 27 kron draginske doklade skupaj K 57.—, vozači in ženske: dnevna plača K 24.—, draginska doklada 27 kron, skupaj 51 kron. Mladjetni: dnevna plača 17 K, draginska doklada 27 kron, skupaj 44 kron. Nabavni prispevek ostane za vse kategorije, kakršen je bil dosedaj. Družinski člani pa dobe: žene 15 kron dnevno, otroci 13 kron draginske doklade. Seveda odpadejo vse ugodnosti, cenejša moka in prejšnja draginska doklada do pet kron za družinskega člana, razen nabavnega prispevka, ki ostane, kot je bil dosedaj.

Gospodje komunisti pa so v svoji nepoštenosti lagali naprej. Pripovedovali so prvič, da so dosegli povišanje, ne 134, ampak 160—180 odstotkov na prejšnje dohodke in da bo morala družba plačati te poviške za nazaj do 3. oktobra t. l. Nekateri so celo trdili, da bo morala družba plačati tudi štrajkovne dni. Tako sta rudarje Hlebec in Mlakar tri dni po končani stavki v Mihečičev dvorani na zborovanju farhala. Poglejte, koliko boste dobili, in Hlebec je celo imel strah, kaj bodo počeli delavci s tolikim denarjem, ki ga dobe naenkrat za nazaj. Seveda so komunisti, po našem mnenju te laži in obljube širili zato, da vsaj deloma pomirili duhove, ki so jih poprej razburili z obljubami in visokimi zahtevami. Laž pa ima po navadi kratke noge, laže se lahko samo nekaj časa, končno pa človek, če je še tako neizobražen, zapeljan ali zaslepljen, vendar le pride do prepričanja in jame spoznavati lažljivca.

Tako se je tudi zgodilo komunistom. Posebno dne 25. januarja, ko so v raznih čakalnicah v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku, uradniki prečitali odlok ministerjalne komisije o poviški plače, se je pričelo onaržati veliko nezadovoljnost proti sporočenim plačam, ker so veliko manjše kakor so jih komunisti označevali in ki so za nekatere kategorije znašale le približno 37 odstotkov, za

prav nizke kategorije pa nekaj več. Za one, ki so imeli že dotedaj več kakor 35 kron dnevne plače, pa jih je komisija uvrstila v kategorijo kopačev s 35 kronami, med katerimi so strelni mojstri, kovači, ključavničarji, zidarji, mizarji, ki so imeli doslej več dnevne plače, pa ne bodo zadovoljni. Ti so imeli doslej že 42 kron in več dnevno.

Unija slovenskih rudarjev je član komisije glede teh slučajev za provizijoniste in one, ki so imeli več plače kakor 35 kron, zaprosila, da bi se naknadno določilo, da se onim, ki so imeli več, to pusti. Omenjeni gospod je obljubil, da to sproži pri komisiji, kar bo morda pripomoglo, da ti delavci ne bodo trnili skode.

Komisiji pa so si znali pomagati zopet z lažmi. Takoj so pričeli goniti, da so temu krivi socialisti, potem Unija slovenskih rudarjev in končno so se tudi spravili na posamezne osebe. Tako so obdružili sodruga Cobala, Jakoba Stranjerja, Tomaža Mačke, da so ti trije šli k vladji, da naj ne dovoli rudarjem doviška za nazaj in več takih lažljivih obrekovanj. Pravijo, da bi bili dobili vseh 180 odstotkov, kakor jim je Hlebec pripovedoval, ali vse to so preprečili Cobal in v Uniji organizirani rudarji. Rudarje hujšalo proti rudarjem, ki so v Uniji organizirani, tako, da niti v stanovanjih nimajo miru pred komunističnimi napreži. Pijane svoje privržence pošiljajo pred razna stanovanja naših sodrugov, da jih niti ponoči ne pustijo pri miru. Dogodilo se je že parkrat, da so prišli ponoči pred konzumno društvo v Zagorju in so vpili ter zvalili, da ubijejo sodruga Cobala, ako ga dobe. Neke žena rudarskega stopca Hudomava je sodruga Uleta napadla na cesti s psovki najgrše vrste. Nekaj mladih zaslepljenih komunistov občajno napada z raznimi psovki naše sodruge, ko gredo na delo.

To so cvetke komunistične izobrazbe iz Lemežve šole ter Zorbove Miakarije in Korenove agitacije. Mi smo dosedaj gledali vso to komunistično gonjo mirno, ker smo mislili, da se ne samo zapeljani delavci, ampak tudi komunistični voditelji iztrežnejo. Ob stavlki smo stavalji s komunisti solidarno, upajoč, da se bodo podivljani komunistični voditelji streznili. Ker pa se to ni zgodilo, bomo za naprej postopali tudi mi z njimi drugače. To je zadnji opomin! Če ni mogoče napraviti miru in reda lepim potom, dosedaj nismo nikogar citirali pred sodišče, nikogar naznanjali oblastem, ampak prenašali nasilstvo in mirno poslušati, kako se nas obrekuje, to mora imeti tudi svoje meje. Končno povemo še onim obrekovalcem, ki so lagali, da so bili Cobal in paznika Jakob Stranjar in Tomo Macek pri deželni vladi in pregovorili vlado, da ne sme delavcem izplačevati povšek za nazaj. Kdor to dokáže, naj pride v pisarno konzumnega društva v Zagorju, naj ima tudi pozum in pove, kakoj dobi na roko 10.000 (reci desetisoč) kron. Poleg tega lažejo neki lopovi, da so dobili razni socialisti in Cobal od trbovjske družbe več stotisoč kron podkupnine. Tudi za to laž dobe komunistični lažljivci vsak po 10.000 kron. Vsi oni, ki lažejo in se skrivajo da jih ne more človek poklicati na odgovornost, so po našem mnenju namerli in nalezrarneli obrekovalci ter tatovi tujega poštenja. Zapišite si, gospodje komunisti, da v socialističnih vrstah ni takih nepoštenjakov kakor so vaši komunistični

voditelji v Moskvi, katere opisuje sodrug Bernstein da so se dali podkupiti, ko so pričeli boljševiško propagando v Rusiji. Zapišite si tudi to, da smo socialisti bili vedno na strani za svoje pravice se borečega delavstva. Znali smo se bojevati proti kapitalistom desetletja, nismo pa za razmere, ki so v Rusiji, ko se delavce bolj zatira kakor v vsaki kapitalistični državi, zato se bomo bojevali proti vsaki nezdravi politiki in agitaciji, naj si bo to komunistična ali boljševiška ali pa drugačna, ki je za delavce škodljiva.

Boj za „Lavoratore“.

Nezaslišano nasilje so izvršili v sredo zvečer tržaški komunisti! Oni, ki se nikakor ne morejo smatrati kot nadaljevalce stare italijanske socialistične stranke, ki niso s pravneža stališča nikoli upravičeni dediči, so se brutalno polastili skupne posesti Julijskega proletarijata, ne upoštevajoč niti tega, da spravljajo v smrtno nevarnost desetletne uspehe težkih bojev primorskega delavstva.

Povod so dali odloki komunističnih voditeljev po razkolu v Livornu. Tam so dobili komunisti sicer manj kot tretjino glasov, ker se je pa vršilo glasovanje po pokrajnah, imajo n. pr. v Julijski Benečiji večino kakoli 1000 glasov. Z ozirom na svoje številno zahtevajo delitev premoženja po razmerju glasovalcev. Zato jim je njih osrednje vodstvo zankazalo, naj vzamejo v posest vse socialistične ustanove v krajih, kjer je dobila njih resolucija večino. Na podlagi tega ukaza so se tržaški komunisti polastili nonadoma glasila socialistične stranke „Il Lavoratore“.

V sredo zvečer okoli 20. je voditelj tržaških komunistov Tuntar, s kakimi 60 možmi vdrl v poslopje, kjer se izdaja list. V uredništvu in upravljenstvu ni bilo skoraj nobene osebe, v tiskarni pa so stali ravno kar pričeli z delom. Ravatelj lista Passigli je bil odsoten, zato ga je nadomestoval urednik Gardenzhi, ki je imel buren razgovor s Tuntarjem. Protestiral je proti zasledbi. Ko je pa videl, da ničesar ne doseže, je zapustil z ostalim osebjem poslopje, dasi je Tuntar pregovarjal stavce, naj nadaljujejo delo. A ti so izjavili, da bodo počakali Passiglia, ki mora priti drugi dan. Takoj po zasledbi je odbor socialistične stranke sporočil dogodek stranknemu vodstvu v Rim in sklical zborovanje za drugi dan.

V četrtke „Lavoratore“ ni izšel. Vhoda v zasledeno poslopje je policija močno zastražila. Delavstvo in radovedneži so se zbirali v ogromnem številu in čakali, kaj bo. Komunisti so pozivali delavstvo naj zastavka, a se je le malokdo odzval temu pozivu. „Lavoratorjevo“ osebje je imelo tekom dneva dva zborovanja, na katerih je enoglasno izjavilo, da ne bo delalo na račun tistih, ki so kot proletarij z nasiljem nastopili proti proletarcem. Videnski socialistični poslanec Casatini, ki se je nahajal slučajno v mestu, je skušal pregovoriti Tuntarja, da se odloči za komisijo, ki bi odločila posest lista. Dobil je aroganten odgovor: „Raje ga uničimo!“

Zvečer se je opustil shod v Delavskem domu, ker so komunisti skušali izzvati spopade, vendar se je vršil ožji shod komunistov v neki restavraciji, kjer je bila sprejeta resolucija, da bo stranka poskusila s porajanti, predno bi se morala poslužiti skrajnih obrambnih sredstev. Splošno glasovanje naj odloči, če je res večina Julijskega delavstva za izstop iz stranke. Stranka nadalje ugotavlja, da je večina komunistov Slovencev, kateri nimajo pravice do „Lavoratore“.

Včeraj je izšel „Lavoratore“ v zmanjšani obliki. Ob desetih je bila seja izvrševalnega odbora in tam je Passigli med drugim dejal, da izide danes list v tiskarni

„Edinosti“. Položaj je silno zamotan, da ni mogoče reči, kaj se bo zgodilo. Eno pa je gotovo: Tržaški proletarijat se s studom obrača od nasilnežev, ki še vedno niso zapustili zasedenih prostorov.

Akademski menza ali ljudska kuhinja.

Tako se človek nekega vpraša, kdaj dobi vpogled v naše ljubljanske akademske menze, ki so vse tri po vrsti izpremenjene v nekakšne ljudske kuhinje, in naši akademiki so že skoro podobni onim revežem, ki trkajo opolne na vrata frančiškanske in nunske porte.

Ljubljansko Podporno društvo jugoslovanskih akademikov, v katerem igrajo prvo vilojino klerikalci, nemeška namreč akad. menze po klerikalnih kuhinjah, v Marjanišču in v Ljudskem domu. Ogledal sem si kuhinjo v Ljudskem domu. Ta kuha namreč tudi za ljudskošolsko deco, srednješolce, klerikalne zadrugarje okrog Večernega lista, Orle itd., tako da jedo pred akademiki, ki imajo kosilo šele ob pol 14. uri že 3 generacije. Kuha se enotno v velikih kotlih in sicer za stotine ljudi, ki plačujejo nekateri po 4 K itd., akademski menza pa za osebo in dan brez zajtrka po 16.—. Kvalitativno je hrana ničvredna, poleg tega so pa prostori, kleti podobni, absolutno neigijenični. Dvorana, oz. obokana klet je brez vsake ventilacije tako da je po „ausspatsung“ treh generacij v prostorih tak vzduh kisle rene in drugih jedi, ki gotovo ne zbuja apetita lačnim študentom. Vprašanje nastane, zakaj se ne nameščajo akademske menze po značilnih in boljših prostorih, kot je to po drugih mestih. Na Dunaju, v Pragi in po vsem svetu, kjer ni lastnih domov, so nameščene po gostilnah. Država plačuje za akademike po 16.—. K na dan hrana pa ne odgovarja polovici vrednosti tega. Ali hočejo klerikalci vzdrževati svoj faltni Ljudski dom res na stroške visokošolcev, ki morajo pri tem stradati?

Sanitetnemu svetu bi priporočali, da si enkrat ogleda to „akademske“ menzo že s higijskega stališča. Mastne mize, katerih špranje izkazujejo dnevni jedilni list, ki je zelo eroten, sladka repa, kisle repa, zrezana repa, zmiznena repa, včasih tudi krompir ali napol kuhane, še trdi fižol, salata brez olja, časih smo ji rekli divji motovilec. Vampji z golčanci so tedensko enkrat s polento. Ob takih dneh pa ne dobe kruha. — Priporočamo to menzo tudi gospodu poverjeniku za prosveto, zlasti, ker se s 1. februarjem zviša državna predpoda od 16.— na 20.— K in se s tem denarjem pač lahko visokošolcem nudi boljša hrana. Uradniška menza stane dnevno in osebo K 17. pa nudi vendar bolj „akademično“ lice kot naša ljudska kuhinja! Ja božji mlini in mavha. —

Politične vesti.

„Rodoljub z dežele“ priporoča v „Sl. Narodu“ ustanovitev narodnih gard proti klerikalcem, socialistom, komunistom in sorodni protidržavni golazni. — Kakor se nam javljaj z krogov trgovcev z galanterijsko robo, bodo v doglednem času znatno poskočile cene papirnatih čak, lesenih sabelj in konjčkov, ki očiad piskajo.

Presenečena javnost. Osebe, ki so imele vpogled v arhiv, ki bi bil zaplenjen v komunističnem domu, izjavljajo, da bo javnost presenečena, ko izve o načrtih komunistov. — Tu imajo te osebe enkrat

prav: javnost bo presenečena! Namreč zaradi — ampak kaj bi to! Presenečena bo, pa je.

Poslanec Demetrovič — državni podtajnik. „Riječ“ poroča iz Beograda, da je novi finančni minister nastopil danes svoje mesto. Ob tej priliki je stavil posl. Demetrovič ponudbo, naj sprejme mesto državnega podtajnika, ker želi posvetiti večjo pozornost gospodarsko-financiarnim razmeram v Hrvatski in Slavoniji. — Da je minister „stavil ponudbo“ je čudno. To je lepa fraza. Toda ali ni bilo to mesto rezervirano za dr. Zorjava.

Potovanje skozi Zagreb. Včeraj popoldne se je peljal skozi Zagreb francoski general Franchet d'Esperay. Na kolodvoru so ga pozdravili zastopniki francoske kolonije in francoski konzul. — Z istim vlakom se je peljalo skozi Zagreb še več drugih poštenih ljudi. Pozdravljali jih pa ni nihče.

Javna varnost v Južni Srbiji. Včerajšnja seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval minister dr. Trifković, je trajala od šestih do pol do devetih in pol. Razpravljali so o odredbah glede javne varnosti v južnih krajih. Zakaj se o tem „vraščanje“ toliko razpravlja? Ali se ropanje na vjudni poziv ministrstva niso sami javili?

Regent ima pogum. Na včerajšnji svetosavski besedi je bil regent prestolonaslednik Aleksander burno pozdravljen od akademske omladine. Med svečanostjo je nazgovoril regent več pristojnih ter je posvetil posebno pozornost navzočim poslancem iz Zagreba. V svojem razgovoru z zagrebškimi zastopniki je obljubil regent prestolonaslednik Aleksander, da bo v kratkem posetil Zagreb, kje hoče ostati dalje časa.

Prošnja do vseh!

Splošna delavska izobraževalna zveza SVOBODA ima 25 podružnic v mestih in na deželi. Nujna prošnja in potreba teh podružnic je, da si ustanove svoje knjižnice in čitalnice kar pa je v današnjih težkih razmerah, v katerih se nahaja zlasti delavstvo nemogoče. Obračamo se za to na vse sodruge in prijatelje, resničnega kulturnega dela s prošnjo, da nam priskočijo na pomoč. Vsakdo ima doma prečitano knjigo, kate-

ro lahko utopi in žrtvuje v ta namen splošnosti, zlasti pa ukaželjni delavski mladini priporočemo s tem do knjižnice. Zlasti Vam, inteligentom in delavcem velja ta prošnja! Prispevajte z knjigami k ustanovitvi delavskih knjižnic in čitalnic, delavno ljudstvo, obiskovalci knjižnic, Vem bo hvaležno. Knjige le pošiljati na naslov: Knjižnica Splošne delavske izobraževalne zveze „Svobode“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. II.

Predsedstvo Svobode.

Mednarodna socialistična konferenca na Dunaju se bo udeležila tudi socialna demokratična stranka iz Bukovine: poslata bo na konferenco pet svojih delegatov.

Grof Apponyi proti boljševizmu. Znaní madžarski buržoazni politiki grof Apponyi se je v listu „Pesti Hirlap“ izrazil, da bi bilo bolje treba proti boljševizmu ustanoviti nekakšno mednarodno protiboljševiško armado, ki naj bi branila civilizirani svet pod vrhovnim poveljstvom Francozov. — Menda je postala že moda, da se priljubljuje razne „veličine“ žalostnega spomina Francozom s svojimi „načrti“ za boj proti Rusiji, ker vedo, da je Francozom največ za denar, ki so ga posodili carski Rusiji. Najprej je napravil svoj „načrt“ Ludendorff, potem Hoffmann — sedaj Apponyi.

Angležev-rusko trgovske zveze. Iz Londona poročajo: Trgovinski urad objavlja načrt trgovskega dogovora s sovjetskimi Rusiji. V predgovoru je klavzula, ki pravi, da pogodba stopa v veljavnost le, če se izvedejo dogovorjeni pogoji, ki zahtevajo, da se obe stranki vsakih medsebojnih sovražnih dejanj, kar za Rusijo pomeni, da se odreka vsakršnemu vojaškemu, diplomatskemu ali kakršnemu koli vmešavanju v interese Angleške v Mali Aziji, Perziji, Afganistanu in v Indiji.

Norveški socialisti se bodo tudi ločili od komunistov. Sredi januarja je zborovala v Kristianiji deželna konferenca socialistične opozicije. Sklenila je s 168 glasovi proti 5 glasovom, da ustanovi novo socialno-demokratično stranko za Norveško. Ločitev od komunistov se bo izvršila dne 1. marca t. l. Sprejeta resolucija poziva, da k tej novi stranki pristopijo vsi tisti, ki hočejo hitre gospodarske socializacije.

Dnevna kronika.

Trbovjska družba se preseli v Zagreb ali pa v Beograd. Bravo, gospodje, ki direktno v Jeruzalem!

Popis ljudi in živine. Danes se je pričel v Zagrebu in pokrajini popis prebivalstva in živine. Mesto Zagreb je pri tem delu razdeljeno na 254 okrajev. V vsaj pokrajini mora biti popis izvršen najkasneje do 10. februarja.

Postavljajo o Rusiji. Minister za prehrano je odobril kredit 5 milijonov dinarjev ruskim beguncem v Boki Kotorski, da si morejo za to vsoto nakupiti potrebščine v svojih skladiščih. — Tako se glasi uradno poročilo. 5 milijonov dinarjev je 20 milijonov kron. Sedaj pa vprašamo: Koliko pa ima kredita na razpolago poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani za pretečo brezposelnost? Ali veste koliko? Ne 20 milijonov, kje neki — ampak okroglo celih 20 tisoč kron! Mi sicer nimamo nič proti Rusom, ker imamo srce za vsakega, kdor je lačen, brez razlike vere in narodnosti. Na drugi strani pa vemo, da je med pobeglimi Rusi mnogo starih milijonarjev, ki danes trčijo in sipljejo svoj denar po raznih zagrebških in beograjskih nočnih kavarnah z lepimi punčkami in nosijo briljante kot orli debele. Ali ne bi mogli ti bogati gospodje tudi nekaj stori za svoje rojake, ki so za njihove polne žlodce stradali v Wranglovi armadi?

Da so poljudni zdravstveni spisi čim bolj zariširni med preprostim narodom in da bi bili zlasti delavskim slojem pristopnejši, je zdravstveni odsek sklenil, da se bode mesečnik „Zdravje“ v bodoče tiskal v izdatno pomnoženi izdaji in da se bode večje število izvodov brezplačno pošiljalo delavskim organizacijam, ki naj bi jih delile med svoje člane. Načelstva delavskih organizacij se tem potom vabijo, da sporočijo zdravstvenemu odseku število izvodov, ki jih žele brezplačno prejemati.

Zamenjava 20-dinarskih bankovcev. Izmenjava teh novčanic se vrši pri osrednji Narodni Banki v Beogradu vstevši do 30. aprila t. l. pri podružnicah Narodne banke pa samo do vstevša 28. februarja t. l. S početkom 1. maja t. l. izgube omenjene novčane svoje vrednost in se od tega časa ne bodo več izmenjavale.

Dobličkarstvo mesarjev. Prejeli smo: še ne dolgo tega so častniki objavili vest, da mesarji ne smejo govejega mesa podražiti. Toda mesar Toni v Lingarjevi ulici v Ljubljani je prodajal meso za 2 kroni dražje sedaj je pa še mesar A. Princ na Starem trgu podražil meso. Zadnji je pred 2 tedni pričel svojo obrt in sedaj si kupuje že hišo. Iz tega se vidi, kako dobličkarstvo provlajuje pri ljubljanskih mesarjih, ki vsi vpljejo, da imajo izgubo, obenem si pa od raznih zgub hlebe kupujejo. Vlada, naj bi smetljiva

ustrašil sem se svojega blaženega stanja. Spustil sem se z grička in se vrnil v hišo.

„Življenje je po njegovem mnenju strašno.“ sem si mislil. Bodi tedaj brezobziren, bojuj se z življenjem in iztrgaj mu vse, kar moreš, dokler te ne zadavi!“

Na terasi se stala Marija Sergejevna. Molče sem jo objel in ji jel strastno poljubljati obrvi, senca, vrat...

V moji sobi mi je povedala, da me ljubi že davno, več ko leto dni. Prisegala mi je ljubezen, nakala, plakala, prosila, naj jo vzamem k sebi. Jaz sem jo neprestano potiskal k oknu, da bi videl njeno obličje v luninem svitu in zdela se mi je kakor prekrasen sen; krepko sem jo objel, da bi se uveril o resnici. Že dolgo nisem užival take sreče... vendar sem čutil neke v globini duše neko neprijetnost in ni mi bilo dobro. V njeni ljubezni do mene je bilo nekaj neugodnega, težkega, kakor v prijateljstvu Dmitrija Petroviča. To je bila silna, resna ljubezen s solzami in prisegami, meni pa ni bilo do resnega, niti do solz, niti do priseg, niti do razgovorov o bodoč-

nosti. Da bi zasnila ta mesečna noč v najinem življenju kakor meteor — in dovolj.

Ravno ob treh je odšla od mene in ko sem, stoječ pri vratih, gledal za njo, se je koncem hodnika nenadoma pokazal Dmitrij Petrovič. Ko sta se srečala, se je ona stisnila in umaknila, a vsa njena postava je kazala gnjev. On se je nekako čudno nasmešnil, zakašljaj in stopil k meni v sobo.

„Včeraj sem zabil tu svojo furačko...“ je rekel, ne da bi me pogledal.

Našel je furačko in se je z obema rokama pokrli, potem se je ozrl na moje prepolno obličje, na moje brezpetnike in izpregovoril ne s svojim, nego nekam čudnim, hripavim glasom:

„Meni je bilo gotovo že pri rojstvu pisano, da ničesar ne razumem. Ako Vi kaj razumete. Vas pozdravljam. V mojih očeh je temno.“

Pokašljeval je odšel. Potem sem videl skozi okno, kako je sam pred konjušnico vpregal konje. Roke so se mu tresle, žuril se je in se oziral na hišo. Najbrž mu je bilo strašno. Nato je sedel na voz in s čudnim iz-

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Strah.

(Povest moiega prijatelja.)
Poslovenil Fran Pogačnik.
(Konec.)

Seveda nisem šel. Ona je stopila na teraso. Jaz pa sem ostal v sprejemni sobi in kakih pet minut prelistoval note. Potem sem šel tudi jaz ven. Stala sva drug ob drugem v senci zaves, pod nama pa so bile stopnice, oblite z luninim svitom. — Nad cvetočimi grmiki in žoltnim peskom v parku so se gibale temne senice drevja.

„Tudi jaz moram jutri odpotovati.“ sem dejal.

„Seveda, ako ni moza doma, ne smete ostati tu.“ je odgovorila porogljivo. „Predstavljam si, kako bi bili nesrečni, ako bi se zaljubili vame! Počakajte, nekoč se spozabim in se Vam vržem za vrat... Bom videla, s kakim strahom pobegnete od mene. To bo zanimivo!“

Njene besede in njen obraz so bili srditi, a njene oči so bile polne

namežnejše, najstrastnejše ljubezni. Že sem gledal na to prekrasno bitje kot na svojo last, tedaj sem šele zapazil, da ima zlatoblesčeče obrvi, kakršnih še nisem videl. Misel, da jo morem vsak trenotek prižeti k sebi, ljubinkati, dotikati se njenih čudovitih las, se mi je zazdela zdajci tako nemogoča, da sem se zasmejal in zaprl oči.

„Toda, že je čas... Lahko noč!“ je izpregovorila ona.

„Ne maram lahke noči.“ — sem vzkliknil smeje se in sem si sledil v spremnico. „Prekolnem to noč, ako bo mirna!“

Stiskajoč ji roke in vodeč jo do vrat, sem si videl na obrazu, da me razume in da ji je ljubo, da jo tudi jaz razumem.

Podal sem se v svojo sobo. Na moji mizi je nad knjigami ležala furačka Dmitrija Petroviča in to me je spomnilo na najino prijateljstvo. Vzel sem palčico in šel na vrt. Tu se je že dvigala megla; okoli drevja in grmovja so, objemajoč ga, blodile iste visoke in ozke prikazni, kakor sem jih videl pred kratkim na reki. Žal, da nisem mogel z njimi govoriti.

V nenavadno prozornem zraku se je jasno odražal vsak listič, vsa-

ka rosna kapljica — vse to se mi je nasmihalo v tišini, v polusnu, in ko sem šel mimo zelenih klopč, so mi prišle na misel besede iz neke Šekspirove pesmi: „Kak sladko spi silnaje lune tu na klopi.“

Na vrtu je stal griček. Povzpel sem se nanj in sedel. Mučilo me je očarujoče čustvo. Zatrdno sem vedel, da bom zdaj obelmal in prižemal njeno razkošno telo, poljubljaj zlate obrvi in zahotelo se mi je, da bi tega ne verjel, da bi se dražil, in bilo mi je žal, da me je tako mučila in se mi tako skoro udala.

Nenadoma so se začeli težki koraki. V parku se je pojavil možak srednje rasti in takoj sem spoznal v njem „Stirideset mučenikov“. Sedel je na klopi in globoko vzdihnil, potem se trikrat prekrizal in legel. Čez minuto je vstal in legel na drugo stran. Komarji in nočna vlaga ga nista pustila spati.

„Življenje.“ je izpregovoril. „Nesrečno, bridko življenje!“

Oledaje na mršavo, upognjeno telo in slušaje težke, hripave vzdih, sem se spomnil drugega nesrečnega, grenkega življenja, ki se mi je danes izpovedalo. Postalo mi je mučno in

cene prekontrolirala! Zakaj se ne bi mogli mesarji zadovoljiti se z malim dobitkom, kakor drugi obrtniki?

Mesto venca umrlemu poslovođu družnice Konsumnega društva v Sošanju, sodr. Tomažu Brglezu je darovalo osobito pisarne in osrednjega skladišča Konsumnega društva za Slovenijo v Ljubljani K 300 za tiskovni sklad Napreja. — Srčna hvala!

Oseba vest, Sodrug dr. Ljudevit Perić je napravil te dni odvetniški izpit.

Proučitev ribarskih odnosov v Slove-niji. Te dni se je mudila v Ljubljani komisija, poslana od ministrstva poljoprivrede in voda iz Beograda, da prouči ribarske odnose v Sloveniji in nabere material za enotni državni okvirni ribarski zakon. V komisiji so se nahajali referent ribarstva v ministrstvu poljoprivrede vseučiliški profesor Mihailo Petrovič, profesor zagrebske biološke centrale dr. E. Pössler in inspektor ministrstva poljoprivrede Marko Mojsilovič. Zgledilo se je pri poverjenosti za kmetijstvo in pri kmetijskih družbi, ki začasno vodi posle bivšega ribarskega odbora. Tu se je vršila daljša konferenca, h kateri se je pritegnili tudi rib. konzulent kmetijskega poverjenstva za slovensko ribarstvo zaslužni profesor I. Franke.

Ministrstvo za šume in rube izdeluje uredbo glede sekanja drv v gozdovih. Po ugotovitvi ministrstva bo naša država mogla vsako leto izvoziti za eno milijardo drv.

Regulacija in izenačenje profesorskih plač. V Beogradu so pred par dnevi dospeli delegati posameznih pokrajinskih profesorskih združenj, kjer bodo z zastopniki ministrstva za prosveto imeli konferenco, na kateri naj bi se sporazumeli glede končnega izenačenja plač vseh srednješolskih profesorjev. Prva konferenca bo 1. februarja.

400 komunistov aretiranih. Na seli komunističnega kluba je referent poročal, da je v cel državi bilo od sedaj aretiranih okoli 400 komunistov, med njimi 15 žen.

Produktivna zadruga devijarjev za Slovenijo naznanja svojim članom, da je prodajna vsaki dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer odprta in se tudi na drobno prodaja. Opozorjamo na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 20. februarja 1921. Na novo se sprejemajo člani tudi pri prodajalcu Hrenova ul. 4.

Stare izkopine. 26. januarja so na Viž-marskem klancu popravljali star vodnjak. Pri kopanju so delavci našli na sodček, ki je bil poln starega bakrenega denarja iz leta 1760—1790. Poleg tega so izkopali popolnoma nedotaknjen srebrni ženski pas, kot ga nosijo pri narodnih nošah. Žalibog so delavci vse razgrabili in tudi pas razgrabili na več delov in si jih porazdelili.

D'Annunzio nad Ljubljano. Včeraj v opoldanskih urah se je pokazal aeroplan nad Ljubljano. Drzni aviatik se je spuščal nizko nad mestom in obmetaval razburjeno občinstvo z letaki. Vse se je trlo, da najame kak letak, ki so padali kot listje po ulicah in na katerih je bila sledeča vsebina: II. umetniška noč v Narodnem domu v ponedeljek 31. jan. V izložbi trgovine Maček na Aleksandrovi cesti so razstavljeni osnutki notranjosti Narodnega doma te noči, ki jih je izdelal inženir Kregar. Prodajajo vstopnice v bivši Šešarkovi trafiki v Selenburgovi ulici in v pisarni Udruga gledaliških igralcev v dramskem gledališču.

Zagrebska policija je v letu 1920. aretirala vsega 9024 oseb, in sicer največ v juniju in najmanj v decembru.

Poneverba. Postajenačelnik železniške postaje v Vizovcu pri Osijeku je poneveril večjo vsoto državnega denarja in pobegnil.

Kulturni vestnik.

Marionetno gledališče predstavlja v nedeljo 30. t. m. ob 3 in 5 in pol popoldne: petejaško bajko »Snežulica« in enodejansko burko »Gašperček slikar«.

Gostovanje »Hudožestvenega teatra« v Ljubljani. Narodno gledališče v Ljubljani je sprejelo ponudbo »Umetniškega gledališča« za šestdnevno gostovanje. »Umetniško«

razom, kakor bi se bal zasledovanja, udaril po konjih.

Kmalu na to sem šel tudi jaz. Že je vzhajalo sonce in sinočnja megla se je plaho prižemala k grmovju na obronkih. Na kozlu je sedel »Štirideset mučencev«, ki se je že napil, in pijano govoril.

„Jaz sem svoboden človek“, je kričal na konje. Ej, vi višnjevi! Jaz sem dedni častni mešan, ako hočete vedeti!“

Strah Dmitrija Petroviča, ki mi ni šel iz glave, se je polotil tudi mene. Misli! sem o tem, kar se je zgodilo, in nisem ničesar razumel. Oledal sem na poljske vrane ter zdelo se mi je čudno in strašno, da letajo. „Zakaj sem to storil?“ sem se vprašal v zadregu in obupan.

„Čemu se je to izšlo prav tako in ne drugače? Komu in čemu je bilo treba, da me je ljubila resno in da je on prišel v sobo po furžko. Čemu je bila tu furžka?“

Se isti dan sem se odpeljal v Petrograd in nisem nikdar več videl niti Dmitrija Petroviča, niti njegove žene. Govore, da še vedno živita skupaj.

gledališče, ki se muči še vedno v Zagrebu in igra tam z vse večjim in večjim uspehom, bo dospelo v Ljubljano 5. februarja. Semkaj pride vsa družba. Zato bomo videli tudi stvari, ki pri zadnjem gostovanju zavoljo prevelikega aparata niso bile izvedljive. Med drugim bodo igrali scene iz romana Dostojevskega »Bratje Karamazovi«. Ta predstava bo trajala dva večera in bo privedla v gledališče brez dvoma vsa razumniška Ljubljana. Nič manj ne bo zamislil »Črešnjev vrta« Čehova, ki šteje s »Tremi sestrami« med najznamenitejše vzporednice »Umetniškega gledališča«. Ker je gostovanje povezano z ogromnimi stroški, je uprava primorana povzpeti cene za 2000%. Vstopnice se bodo prodajale od ponedeljka dalje pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

2. številka ilustriranega lista »Plamen« je izšla. Prinaša zelo bogato izbiro slik, deloma krajevnih iz primorskega ozemlja, ki je trpelo pod vojno, deloma aktualnih portretov, kakor sliki blagopolnega narodnega staroste notarja Luke Svetca, sliko pisatelja Kaigherja in prizore iz njegove »Skolice« ter druge slike iz našega kulturnega življenja. Vsebinska 2. številka je nastopila: I. Zorec: Zmote in konec gospodilne Partije (nadaljevanje), Milan Klemenčič: Marlonetno gledališče z več slikami, Uvrat Tolovaj (pesem), Peterlin-Petruska: Pustocvetki (pesem), I. S. Orel: Pastir in zanke (kriminalni roman — nadaljevanje), Žukovskij-Pogačnik: Starčkov slovo (pesem). Zgodovinsko pomembni protest proti rapalski pogodbi. Dr. Otokar Rybář: Prinos k zgodovini sarajevske atentata, Fran Pogačnik: Memento, I. Suchy: Črtice iz francoske revolucije, Dr. Vek. Fornarič: »Jugoslovanska Matica« in druge razprave. Tu di ta številka je bila vpisana raznim osebam na ogled. Tretja številka bo dostavljena le naročnikom, ki so poravnali naročnino. Novi naročniki dobe na željo vse že izšle številke. Naroča se ali direktno pri izdajatelju uredniku Jos. Prunk, Ljubljana, Orbarjevo nabrežje 14 II ali na naslov začasne pravice: Kongresni trg 19. Četrtletna naročnina 36 K, polletna 72 K, celoletna 140 K.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

Krajna organizacija KDZ v Poljanah vabi vse svoje člane v nedeljo dne 30. jan. 1921 na sestanke: na sestanku se bo pobrala tudi članarina. Sestanek se vrši pri sodruhu Demšarju, po domače pri Polju. — Odbor.

Iz strok. organizacije.

Stavbiško delavstvo, pozor! Osrednje društvo stavbiških delavcev v Ljubljani sklicuje za nedeljo, 30. t. m., ob 9 uri popoldne v veliki dvorani hotela »Ilirija«, Kolodvorska ulica, svoj redni občni zbor. Dnevni red je zelo važen in vsebuje med drugim tudi poročilo o poteku medznih pogajanj, zato je dolžnost vsakega stavbiškega delavca, da se ga udeleži. Na plan, stavbinci, pomislite na pred duri! — Predsednik.

Osrednje društvo usnarjev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju v Ljubljani. Na podlagi sklepa načelstvene seje podpisane društva sklicujemo na dan 2. februarja 1921 ob 9. uri popoldne v dvorani grand hotela »Triglav« Kolodvorska ulica redno skupščino s sledečim dnevnim redom: 1. volitev verifikacijskega odbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo tajništva. 4. poročilo blagajnika. 5. poročilo nadzorstva. 6. prejemba pravil. 7. volitev načelstva in odbora. 8. Zedinjenje. 9. predlogi in nasveti. Glasom osnovnih pravilna vsaka podružnica do 100 članov enega in na vsakihih nadaljnjih 100 članov po enega delegata poslati poleg Centralnega odbornika. Pošte stroške nosi osrednja blagajna. Novžak I. tajnik; Tomc Josip, t. 5. predsednik.

Vestnik Svobode.

Knjiznica Svobode zaprta. Vse člane centralne knjižnice »Svobode« v Ljubljani opozarjamo, da je knjižnica vsled preuredbe zaprta in ne izposiže knjig za nedoločen čas. Vse one pa, ki imajo knjige izposojene, opozarjamo, da jih v roku vrnejo vsak ponedeljek in četrtek od 6 do pol 8 ure zvečer.

Dramatični odsek »Svobode« vzpizori v nedeljo, dne 30. t. m. v Travnovi dvorani na Glinah burko v treh dejanjih Nebesa na zemlji. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnice so dobe na dan predstave v dvorani, in sicer popoldne od 9.—12. ure ter popoldne od 2.—5. ure.

Mežica. Dramatični odsek podružnice »Svobode« v Mežici vzpizori v nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni dvorani nad Konsumnim društvom veseloigro »Štipko tiček« in še dva komična prizora. Po predstavi ples in prosta zabava. Ker je čisti dobiček v prid revnim šolarjem, se vabi k obilni udeležbi. — Odbor.

Vpošljite zaostalo naročnino za »NAPREJ«, da se Vam njega pošiljanje ne ustavi.

Po svetu.

— Sveta gora pri Gorici v ognju. Edinost poroča: V nedeljo 23. t. m. zvečer so na pobočju Svete gore pri Gorici pričeli goreti trije kresovi, ki so se širili v kolobarju okrog na vse strani in mudili v večerni uri bajno sliko. Gorala je travla in grmičevje, ki so ga gotovo zažgali neznanci sebi v zabavo, kar se ni zgodilo letos prvič; to se ponavlja leto za letom. Med ognjem so se čule posamezne detonacije streliva, ki ga še vse polno leži med grmičevjem in med travo; iz tega je razvidno, da se je v tem času ognja zelo novarno približali in bi v slučaju, da bi ogenj začel zavzemati večje dimenzije, sploh gasti ne bilo mogoče.

— Kakor pri nas! V rudnikih v Hart v Nemški Avstriji so pred 14 dnevi rudarji končali štrajk, s katerim so dosegli 90 odstotno zvišanje mezd. Komunisti so pa hoteli igrati prave junake in niso mirovali, dokler niso rudarje spravili zope v štrajk s paradi, da morajo doseči »vse«. Štrajk je trajal dolgo časa. Med tem so komunisti, katerim je soc. dem. strokovno vodstvo prepustilo besedo, zahtevali tudi, da se opusti oskrba sesal, vsled česar je rudnik zalila voda in so delavci vsled tega izgubili po končanem štrajku večdelni zaslužek. Štrajka pa ni hotelo biti konec in delavci so postali nemirni. Komunistični vodje so potem drug drugega dolžili krivde, eden lo je kar natihoma popihal, eden pa je vendar čutil še toliko dolžnostnega čuta do delavcev, da je zaprosil soc. dem. zaupnike, da so oni vzeli vodstvo v roke in so štrajk končali v zadovoljnost delavstva. Na isti lahkomisljeni način, kakor pri štrajkih, so se pred dvema leti komunisti polzirali tudi s celokupnim madžarskim proletariatom, ki so ga pripravili v nesrečo in pogubo.

— 150-letnica svojega obstanka bo slavila letos ne ravno v najslajnejših razmarah dunajska borza. Ustanovila jo je v l. 1771 Marija Terezija kot denarno in efektivno borzo. Starejša od nje je v bivši monarhiji le še tržaška, ustanovljena leta 1755.

— 10.000... Iz Peste poročajo, da je tam nad 10.000 javnih beračev. In koliko je tanih pa žal ne izvem; povedo nam le, da je vse skupaj vzrok boljševiškega terorja in dostavljamo bele diktature.

— Bel teror na Rumunskem. V Klausenburgu so pred vojaškim sodiščem obsodili 40 madžarskih delavcev zaradi tega, ker so se udeležili štrajka, vsakega na pet let prisilnega dela! Najmlajši delavec šteje še 16 let. Delavcem so z grožnjami izsilili razne izpovedi. Nekega rudarja so dejansko mučili, tako da je v leči umrl na zadobljenih ranah. Sodišču je predsedoval polkovnik Pipescu, ki se je nad nedolžnimi delavci maščeval samo zato, ker je bil, ko se je nekoč mudil v Budimpešti, od nekoga insitiran.

— Lakota na Poljskem. Špansko poslaništvo v Varšavi je sklenilo vsed prehranjevalnih težko zapustiti Varšavo. Koristi Špancev bo zastopal španski konzulat v Odankem.

— Ruski ujetniki na Nemškem stavkajo z lakoto. Ruski ujetniki v Gardenlegenu so začeli stavkati z lakoto, s katero hočejo izsiliti, da se njihov sedanji zdravnik odpokliče.

— Gerhard Hauptmann je zašel, kakor piše »Berliner Zeitung« med filmske avtorje. Sedaj misli spisati veliko filmsko delo, ki se bo imenovalo »Prekrščevalci«.

— Verski rudarski kongres. V Moskvu je bil dne 23. t. m. otvorjen drugi vsruski rudarski kongres, katerega se je udeležilo 400 zastopnikov. Kongres se je pečal z vprašanjem, kako dvigniti produkcijo.

— Prebivalstvo Petrograda šteje, računano po zadnji izdaji krušnih kart, 1 milijon 639.517 oseb.

Gospodarstvo.

— Davek na blago, uvoženo pred 6. novembrom leta 1920. Po informacijah finančne delegacije v Ljubljani izide v prihodnjem Uradnem listu razglas, ki uravnava postopanje pri plačilu davka na poslovni promet za blago, uvoženo v državo pred uveljavljenjem finančnega zakona za l. 1920—21. to je pred 6. XI. 1920. Kdor ima tako blago v zalogi mora predložiti najkasneje do 15. II. 1921 pristomnemu davčnemu uradu popis tega blaga v dveh izvodih in hkratu plačati odpadajoči davek. Ta davek znaša za luksuzno blago 10 odstotkov, za ostalo blago pa 2 odstotka prodajne cene. Za popise se morajo porabiti posebne tiskovine, ki bodo po 1 K za polo (z dvema izvodom) te dni na prodaj pri davčnih uradih. Popis mora povsem odgovarjati dejanskim razmeram tako glede množice, kakor glede prodajne vrednosti. Za napadne navedbe so zaprejene visoke denarne kazni; poleg tega se zapade zatajeno blago na korist državne blagajne, katera izplača eno četrtino od izkupila za zatajeno in zaseženo blago onemu, ki pripomore državi izsiljiti take prestopke.

— Lokomotive za Čsokoslovaško. Uprava čsokoslovaških železnic je naročila

v Kaseli 100 lokomotiv za ekspresne vlake. Od teh je določenih 17 za Slovaško. Uprava čsokoslovaških državnih železnic bo v najkrajšem času prevzela te lokomotive. Za eno lokomotivo bo plačala čsokoslovaška vlada poldrug milijon kron.

— Gospodarski spor med Zedinjenimi državami in Mehiko. Zedinjene države so poslale mehiškimi vladi noto, v kateri zahtevajo takojšnjo preiskavo o ogromni škodi, ki bi jo imela ameriška petrolejska društva vsled zakonskega načrta, s katerim se namerava izvozna carina na petrolej zvišati za 30 odstotkov.

Dopisi.

Shod kovinarjev v Celju; v znak protesta proti klerikalni demagogiji, se je vršil v petek dne 21. januarja popoldne v gostilni pri Jugoslaviji, ki ga je priredilo delavstvo Westnove tovarne. Na dnevnem redu je bilo: Sedanji položaj delavstva, Predsedoval je s. Hrašnik. Kot poročevalec je nastopil s. Leskovec. Isti je v zelo zanimivih izjavah v kratkem referatu, ki ga je podal o sedanji gospodarski krizi, žel splošno odobravanje Poudarjajoč, da delavstvo trpi samo zaradi krize; troji tudi ker se pojavlja nekakšna strupena bolezen med delavstvom in obliki klerikalne reakcije na eni strani in teror na drugi strani. Ljudje, ki ta strup med delavstvo spravljajo, ne vodijo odkriti boj, temveč zahrbtno, delajo za uničenje delavskih pravic. Ravno kar sem bil zopet na obojni klopi zaradi lažnjivega poročila klerikalnih prenapetcev, (medicini: fej klerikalci, demucijanti), ki so me tizza zadnjih pogajanj pri svojem dohtarju ovadili, češ da sem ga zasmehoval, dočim še vedel nisem, da vodi Jugoslov. strokovno zvezo kakšni dohtarji klerikalci so pri sodnijski pogoreli (medicini: Bravo, proč s klerikalci). Ni moja navada, da bi se bavil s posameznimi osebamina shodih, ne gre mi za to, kako se naj posamezne osebe blažijo; jaz imam pred seboj strokovno vprašanje, vprašanje delavstva, kako se naj istemu pomaga. Pomagamo Vam bo pa le takrat, če boste ostali Vaši organizaciji kovinarjev zvesti, katera stoji na podlagi čistega razrednega boja. (Burno odobravanje in viharno poskanje.) Nato se je oglašal s. Murko k besedi ter rekel: V času, ko slišimo o obojni krizi, moramo imeti pred očmi tiste dneve, ko smo si osnovali našo organizacijo. Kje so bili takrat klerikalci in ovadniki, danes pa, ko smo dosegli lepe uspehe, nas hočejo na zahrbtn način uničiti. Slučaj: v dr. cinkarji si je izvršil atentat, katerega smo sicer odbili s pomočjo organizacije, ki je bila močnejša kakor reakcija. Ne smemo pa misliti, da je bil to zadnji boj reakcionarcev proti nam, imeli bomo še veliko takih bojev, ne samo pri nas tudi v drugih krajih. S. Hrašnik je v jedrnatih besedah omenjal pomen lepih ciljev organizacije. Rekoč: paradiž, ki si ga v Rusiji predstavljamo, bomo dosegli le s skupnim

delom proletarijata. (Viharno odobravanje.) Tako se je končal shod kovinarjev v Celju, ki ga lahko imenujemo smrt klerikalcev.

Zidanmost. Veliko zanimanje je zbudil članek, ki ga je prinesel »Napreje« pretekli teden in z mizlico so povpraševali za piscem članka. Ravnateljstvo je skrbno iskalo avtorja; osumljeni so bili nekateri funkcionarji strokovne organizacije tukajšnje podružnice, češ, moramo jih malo postaršiti, da v bodoče ne bo nihče več pisal v socialistični list. Ljudje so okrog cementne tovarne, ki bi radi videli Zidanmost kot zaplankan svet, da bi sami lažje uživali paradiz življenja. Mrzlica, ki je nastala vsled omenjenega članka, nam daje še več povoda, da se poprimeho dela vsi skupaj, kljub žalostri, ki se je razvila v prid kapitalizma, skoduje pa delavcem in delavkam. Skrajni čas je torej, da se uvede drugačna metoda kakor se uporabljajo pri živini. Z vilami v rokah bomo začeli klati gnoj, odpraviti bo treba gnoj v obratu in gnoj reakcije. Ravno tako bo treba počediti gnoj v pisarni, ker že prehudo diši!

Sport.

»Sport.« izšla je peta številka te okusne sportne revije. Iz zanimive vsebine opozarjamo na tele članke: Nekaj iz sportne statistike Jugoslavije (J. Č.); Smučarska oprava (nadaljevanje (R. Badura); Kolesarska terminologija (Joso Gorec). V številki se nadaljuje razpis smučarske tekme v Bohinju 20. febr. in tekmovalna določila za sankaske in smučarske tekme v Sloveniji. Razen tega prinaša ta številka levo zmislo-sportne slike in precej pregleda iz sportnega gibanja. List stane v naročninu 4 K za številko in za vsakomur toplo priporočamo.

Vremensko poročilo iz Bleda dne 25. t. m. Vreme južno, toplota zj. ob 8. +5° C. Led na jezera popolnoma izginil. Ako se vreme ne izpremeni in ne pritegne hudi mraz, ni upati na drsno tekmo določeno na 6. februar t. l.

Društvene vesti.

Zveza vdov in šrot za Slovenijo v Ljubljani sklicuje v nedeljo 30. t. m. ob 9. uri popoldne v prostorih konsumnega društva, Kongresni trg (Zvezda) št. 2 svoj ustanovni občni zbor. Udeležite se istega polnočestvenja.

Gradbeno podjetje
ing. Dukič,
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Zopet nekaj za Vas!

Medi Vam glavobol? Trganje po udih? Glut in revmatizem? Prehlajenje? Nervoznost?

Poizkuste tudi Vi Fellerjev pravi Elia Fluid. Čutili se bodeite in hvallili Fellerjev Elia Fluid kot dobrega prijatelja v hudih časih! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42— K. Revma prašek in tablete zoper revma 15— K. Aspirin praški 15— K.

Ali kašljate?

Sluz odstranjuje in kašelj tolaki Zagorski prsi sok 9— K. Hega-plodisce (pruno pastilje zoper kašelj) 750 K. Bomboni iz slada in trpotca od 8— K. Naprej. Prsi čaj proti kašlju 8— K. Finklerji prah 8— K. Gvajakol sirup na zdravniški predpis 40— K. Lipov čaj 8—.

Glavobol?

Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni črtnik »Ela« 12— K. Prašek zoper glavobol 15— K. Klinin prašek, prašek zoper mizlico 30— K.

Zobobol?

Zobne kaplice 5— K. Zeleno olje 30— K. Očesna voda 5— K.

Srbečien, garje.

Mazilo zoper garje 12— K. Naphtolno mazilo 16— K. in 20— K. Zvepleno mazilo 12— K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, belo avinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v škatljah po 3—, 7— in 12— K. Mazilo za rane 15— K. Otročje mazilo in katrne cvet 12— K. in 60— K. Mazilo zoper ozebljino 15— K. Diahilon obliž, repni obliž 2— in 4— K. Cvet in mazilo zoper gošbo 15— K.

Zdravilo za živino.

Živinski prah i škatlje 750 K. Mazilo za konje 25— K. Arnika 6— K. in 60— K. Grenka sol 3— K. Kreolin 16— K. Terpentinsko 6— K. in 30— K. Gosti terpenin 5— K. in 10— K. Mazilo zoper uši 3— K. in 12— K.

Pri vprašanju

naj se prilože poštne znamke za odgovor.

Naročila se adresirajo na:

EVGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donja, Elsattrg 252, Hrvatska.

Ali Vam želodec ni v redu? Težka prebava? Nimate teku?

Oj, kako bodeite zadovoljni, če poizkuste Fellerjeve prave Elia-kroglice! To so resnično dobre! 6 škatljic 18— K. Sagrada Barber 12— K. Želodec okrepiljoča švedska tinktura 20— K. Balsam in življenski esenc 6— K. Pravi Seehoterjev balsam 15— K.

Za prebavo!

Prebavni prašek 4— K. Soda bicarbonika 3— K. Oivarjajofa želodčna sol 6— K. Karlebadka sol 6— K. Regenerol znanika »Hega« (fizioloko soli po prof. Neusser-u) 1 škatlja 25— K. Najfinije ročino olje 6— in 30— K. Tomarinen predpis 250 K. Čaj za čiščenje krvi 8— K. Senesovo listje in Mutterbleter od 3— K. Naprej.

Slabokrvnost?

Tekoči železni ekstrakt 20— K. Železni albuminat 40— K. Na zdravniški predpis Arsoferintektoletes iz lekarnu k sv. Duhu na Dunaju 25— K. Hegerferin 45— K. Apneni železni sirup 20— K. Blaudtokoletes 15— K. Pravo najfinije ribje olje »Ela« 85— K.

Sredstvo zoper gliste!

Ela glistovni sladkorji i vredica 750 K. sladkano ali čisto glistovno seme na toletnico od 4— K. Naprej.

Proljevi, diareja?

Bastlerjeva kolera kapljice 15— K. Krčne kapljice 10— K. Cimetove kapljice, Melisov cvet, Kamilične kapljice, Kamilove kapljice, Prominčove kapljice, Baldrian kapljice, Hoffmanove kapljice mala steklenica 6— K. volika 30— K. Bobrova kapljice (Bibergell-tropfen za žene 3— K.

Državna trošarina

se računa pri alkoholnih preparatih posebnost, ampak samo po lastnem strošku.

Omotin poštnina

se računa posebno, toda najceneje. Priporočila se ved na enkrat naročiti, kajti stroški na več robo razdeljeni, manj znašajo.

Priporoča
se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
živalnih strojev v vseh opremlah, material in izvršba pred-
vojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
steme, igle, ogle, na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Nova dvokolesa, različne pnevmatike, šivalni stroji in vsakovrstni deli po nizki ceni pri Josipu Petelincu, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4.

Klobuke in slavnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slavnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stoku, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri trdki Kovčević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsori vedno na razpolago.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar

Ljubljana, Milčeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake

vrste, kakor tudi za pozlato-

vaje in posrebovanje.

V zalogi ima zlatnine in srebr-

nine, poročne prstane po vseh

uzorcih in merah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter

plačuje po najvišjih cenah, ali

pa izmenjava za novo blago.

Brez konkurence!

Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIĆ I KOMP., BEGRAD, Sremska ul. 9

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano bišo, po-
hištvo in kaldranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdiko

TONE MALGAJ

Ljubljana, stavbeni in pohištveni pleskar in ličar, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

Delavca-strojarja

večnega pri „Faltmaschine“ išče za takoj-
šnji nastop strojarna GOTTFRIED EDER,

VUKOVAR.

Katalog Franko

Dame, gospodje!

Ako želite biti elegantno

oblečeni, si naročite pri meni

UNION TAILOR OF AMERICA

Josip Gregorin,

Ljubljana, Trnavska ulica št. 19.

STAMPILJE COSULICH-LINE TRST-AMERIKA

NEW-YORK - BUENOS-AYRES - RIO DE JANEIRO - SANTOS - MONTEVIDEO.

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike

iz Slovenije edinole pri

Simon Kmetec, Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 26.
